

Caroline Sophie Testmann 1839 - 1919 Kvindesagspolitiker
Datter af Peter Otto Testmann

Født: 6/2 1839 i København (Frue)

Død: 1/9 1919 Begravet på Frbg. (Solbjerg)

Søskende: Emilie Antoinette Testmann. Døbt 28/3 1845 i Helligånds kirken. Og Jørgen Testmann

Børn:

Ægtefælle: **Ugift.**

Forældre: Kaptajn Peder Otto Testmann (1806 - 1890) og Henriette Marie Hohlenberg (1808 - 1874)

Caroline Testmann ønskede at studere, men fik ikke lov da det var i strid med familiens traditioner. Hun søgte dog ved selvstændig læsning af skaffe sig de fornødne kundskaber. Under et halvandet års ophold i Italien fik hun rejsebreve optaget i fædrelandet. Hun kom i forbindelse med ægteparret Frederik og Matilde Bajer, og blev 1871 medstifter af Dansk kvindesamfund for hvilket blev sekretær og kasserer til 1883.

I naturlig forlængelse af hendes egne ønsker om en regulær uddannelse, blev hun en myndig og idérig fortaler for oprettelsen af fagskoler for kvinder. 1872 oprettedes Handelsskolen for kvinder, 1874 Søndagsskolen for arbejdskvinder, 1876 Tegneskolen for Kvinder, og hun blev selv forstander for de to førstnævnte. Søndags(aften)skolen der bestod i ti år var et forsøg på at knytte også arbejderkvinderne til bevægelsen. 1897 fejrede Caroline Sophie Testmann 25. År's Jubilæum som leder af handelsskolen. Hun stiftede et legat til *Uddannelse af Embedsmands dotre og ligestillede.*

Hun er herunder afbildet på en del af et maleri fra kvindevalgretskampens første dage af Marie Luplau 1891 - 97. - Øverst i højre hjørne.

For de personer der snakkede med hende på hendes sidste dage, kom hendes død næppe som nogen overraskelse. De sidste år kunne man godt se at alderen havde gjort sig gældende. Sågar sagde hun spogende på sin 80 års Fødselsdag i Februar 1919 " *Mit Hjerter kræver sin fyraften* ". Dette hjerte havde også tjent hende vel, og sammen med hendes sunde, naturlige forstand, hendes vildtskuende Blik og hendes enorme Arbejdsevne frembragte hun adskillige af de grundpiller som bar Kvindesagen i dens første tid. Og ved hendes legat til unge kvinders uddannelse, fik hun saledes også rakt sin hjælpsomme hånd ind til " fremtidens Kvinder "

Måtte de altid gøre dette med så uplettet et skjold, som det der kan lægges over Caroline Testmann nu da hendes hjerte har taget sig den hvile det alt længe havde higt imod

Et digt bliver sågar skrevet om hende. Skrevet af Gyrithe Lemche

Til menigmand i III Batallion

Testmann

Fra hans ven H. C. Andersen.

I hvilens time her min sang jeg sender
Tak for din arm i Danmarks gode sag
I dig vi følte tårers hjertelag
I nodens stund man kender sine venner.

H.C. Andersen

12/5 1848 (2 måneder efter krigens start)

Slesvigske Krig 1848 - 1850, I hvilken Peter Otto " Olavius " Testmann deltog. Her gengivet i hovedpunkter.

9. april 1848 ved Bov: Den danske hær går over Kolding å og slår slesvig-holstenerne i et slag ved Bov. Danske tropper besætter Slesvig til Ejderen.
10. april 1848 ved Slesvig: Den preussiske hær forener sig med slesvig-holstenerne og slår den danske hær ved Slesvig. Fjenden besætter Jylland helt op til Århus.
28. maj 1848 ved Nybøl: Træfning hvor danskerne sejrer og befæster stillingen.
5. juni 1848 ved Dybøl: Træfning hvor danskerne sejrer og befæster stillingen.
6. juli 1849 ved Fredericia: Efter våbentilstand starter krigen igen. Det lykkes den danske general Olav Rye at undsætte det belejrede Fredericia fra Fyn. I Fredericia foretager de forstærkede danske styrker nu et udfald mod fjenden, der nedkæmpes. General Rye falder.
24. juli 1850 på Isted Hede: Trods fredsforhandlinger i Berlin begynder slesvig-holstenerne krigen igen. I et blodigt slag på Isted Hede med deltagelse af 41.000 danske og 27.000 slesvig-holstenerere afgøres krigen reelt. 2.000 soldater, der faldt i slaget ligger begravet på Flensborg kirkegård.
Efter et par småtræfninger er slesvig-holstenerne overvundet, og Preussen må under pres fra Rusland trække sin støtte til slesvig-holstenerne tilbage

En anden stor personlighed Peter Otto var ven med, var hans gode ven Fritzs Jürgensen som var redaktør på ugebladet " **Republikken** ". I hvilket blad Testmann da også blev karikeret til. Dette af Fritz Jürgensen's pen. Fritz Jurgensen lavede ofte nogle uforlignelige morsomme sammenkomster. Han samlede " **Borgerne** " (**Republikkens** medlemmer, her også Testmann) til hjemmelavet marionetkomedier, som han udførte på sit Mester-Jakkel-Teater. Dukkerne han brugte var temmelige store og udskåret i flodholt. De var skåret, malet og udklædt så de lignede " **Borgerne** ", som da også sagtens kunne genkende sig selv. Testmann er tegnet som en af disse dukker. Han førte dem med samme bevægelser og røst som orginalerne, i de mest vanvittige situationer.

Billedet er en karikatur af Peter Otto Testmann, tegnet af Fritz Jürgensen.

Hvad angår " **Republikken** " så var dets formål det simple : At tabe så meget som muligt i Whist, og med de sammenbragte penge at gøre et eller andet til fornøjelse - ikke til gavn - for medlemmerne. Det virkede ligeledes på den måde at det ikke var borgerne tilladt at finde nogetsomhelst af det der bliver sagt til moderne, upassende, galt, flovt - sagt på en anden måde - Da kritik og ondskab var udelukket fra moderne, tør de kun komme til orde i ugebladet, der derfor kan betragtes som " en afløbsrende for slige uhumskheder."

Peter Otto Testmann døde d. 12/1 1890 og efterlod sig et pænt Testamente, bestående af:

- *Obligationer i det forenede Dampskibsselskab*
- *Aktier i Københavns Casino*
- *Partiobligationer i Københavns Casino*
- *Jysk Landejendoms Creditforenings obligation*
- *Aktier i Klampenborg badeanstalt*
- *Et af Pianist Otto Peder Vilhelm Lund 1. December 1884 til afdøde udstedt obligation, stor 9000 kr. med 3. Prioritet i ejendommen Nansensgade 20*
- *Kontrabog Nr. 9057 i Sparekassen for København og omegn*
- *Kontrabog Nr. 4975 i Sparekassen for København og omegn*

Ved hans død boede datteren Emilie Antonette Testmann hos ham i lejligheden på Vesterbrogade 110, 3 sal i Frederiksberg sogn

Peter Otto Testmann (også kaldet Peter Olavius Testmann)

Søn af Kammersekretær Johan Christopher Testmann

Født d. 12/1 1806 i Drammen

Død d. 13/1 1890

Gift d. 15/1 1838 med Henriette Marie Holenberg, død 1874

Med hende får han 3 børn.

1. Caroline Sopic Testmann f. 1839. En senere også meget kendt kvindesagsforkæmper.
2. Jørgen Testmann. Han er født ca. 1842, og døde i Gøteborg d. 4/6 1887. Han var landmand i Sverige og var gift med Oline Lund. Han døde i 1887 og efterlod kone og 5 børn i alderen 14 - 20 år. De var altså født ca. 1867 - 1873.
3. Emilie Antonette Testmann f. 1845 og opkaldt efter hans søster

Peter Otto Testmann tog i 1826 Eksamen artium i København og senere eksamen i Christiania. I 1837 tog han en prøve i Polytechnices med bestod ikke. Han giftede sig i 1838 med Henriette Marie Holenberg og arbejdede i et par år som stivelsesfabrikant. I 1848 meldte han sig som frivillig ved 3. Linie- bataillon. Det var i den krig som starter d. 23/3 1848 da den danske konge afviser den Slesvigholstenske deputations krav. Han starter i krigen som menig, og senere i 1848 bliver han Sekondløjtnant. I 1849 Ridder af Dannebrog. 1850 Premierløjtnant. 1863 Kaptajn. Plus at han i årene også var Postmester i Lütjenburg i Holsten.

Hans gode ven H.C. Andersen skriver om ham i hans dagbog, her om et uheld under krigen.:

_____ Frivillig Testmann, gift med Holenbergs søster, Nordmand af fødsel, er et dannet, behageligt menneske; han var nærvædet at blive skudt ligesom Lumby, i det Geværret faldt om, skuddet strejfede hans øje, han besvimede og da han vågnede igen hørte han dem le, thi han havde råbt >> *Det var da en lumpen Dod!! Jeg er frivillig Testmann ved tredje Batallion!!* << - Lumby, fortalte officerene mig, stod melankolsk og lænede sig til Geværret, nogle Bønder gik forbi hvor de andre Geværer tæt foran ham var opstillet, og kom til at støde dem omkuld. Man hørte skuddet og så Lumby styrte til jorden, skudt ned fra kæben opad, munden flænget og et stykke kod med skæg bortskudt. Han udstødte et par korte suk; blev svøbt i et Dannebrog og lagt i jorden. Løjtnant Host, som er her græd. - Løjtnant Dreier ved jægerne fortalte mig det.

Teksten er skrevet d. 13/5 1848. (Torsdag).

Ugen efter, Fredag d. 19 Skriver han:

_____ Store Bededag. Kørt med damerne til Svindinge kirke hvor en ung Riis prædikede (Son af min Slagelse Religions Lærer) han berørte Krigen og fjenden i Jylland, en soldat især græd; - stor middag her hjemme, skrev en del på min roman. Besøg af de to Frivillige Testmann og Hansen.

Teksten er hentet i H.C. Andersens dagbog.

Peter Ottos venskab kan også ses andetsteds i H.C. Andersens dagbog. Det er et digt som viser deres venskab.:

Et digt lydende

1)

Tiden Kaldte en Bygmester frem,
Bød hende bygge fra grund til tinde
Fremtidens Hus for den danske kvinde,
Bygge det op på de tusind Hjem

2)

Mesteren kom, myndig og stærk,
Med Hjerteglød og med Åndens Snilde.
Trøstig lagde hun Hånd på Værk
Murede i Dybden den bærende Pille.
Djærv og glad hendes stemme lød
midt i Skaren af Arbejdssvende
Før et år var ganget til Ende
Første Stokværk af Grunden skød.

3)

Ventende sad de i de tusinde Hjem
Unge Kvinder med ubrugte Kræfter,
Til nye Baner hun kaldte dem frem,
Mange kom de, og flere efter

4)

Og Værket voksede, Sten blev lagt på Sten.
Da kom en Dag, Hvor Tiden Bud lod sende,
Men Mesteren frem for sin Herre tren
Og sagde: > Se min Gerning er til Ende
Hvad jeg har gjort, er kun en ringe Del
Af, hvad jeg ville, og af, hvad jeg skulle,
Hvad nu skal gøres, kræver Kraften hel,
Kald frem den nye Kraft, den evnefulde <

5)

Der sad en gammel Kvinde i sin Stol
Og lyttede mod sin ungdoms Virkepladser,
Og der gik Bud om Regn og Bud om Sol,
Og altid svarede hun med et Smil > *Det passer.*
Thi intet Krav var hendes Krav for stort,
Og Intet Mål for fjernt for hendes Tanke,
Og Ingen Bøn om Råd for Mismød sort
På hendes Dør forgæves måtte banke

6)

Tiden, al Bygnings Herre, sendte sine Småsvende ud
Gå til den gamle Mester, bring hende dette Bud
Se, den Bygning, jeg bød Dig rejse i Ungdoms Ar,
Vaklende på sin Sokkel med Tårne og Tinder står
Hjemmene ligger øde, såret til dybest Marv,
Plyndret for Deres Døtre, det er Din Gernings Arv

7)

Svarede den gamle Mester, ung under hvide Hår:
Min Bygning, den vakler ikke, fast i Stormen den står
Hvad jeg i Vår har øvet, byggende på dit ord,
Andre dets Værd har prøvet, vandrende i mit Spor
Hele min Ungdoms Virke, alt hvad jeg led og stred,
Hvælver sig som en Kirke højt om min Aftens Fred

8)

Tiden, al Skabnings Herre, har andet på hendes Kind
Gud signe Dig, gamle Mester! Gak nu til Din Hvile ind!

Informationer er hentet i:

- 1) Dansk biografisk leksikon
- 2) Kvinden og samfundet b. XXXV, 1919 nr. 31 side 136
- 3) Gyrithe Lemche i Tidens Kvinder I, 1919 nr. 34 side 7
- 4) Politiken fra den 3. 9. 1919